

Pravidlá spolužitia

Priama účasť celej komunity v konfliktných situáciách je kľúčovým aspektom podpory kultúry mieru a nenásilia. Stanovenie pravidiel koexistencie skupiny a zapojenie mladých ľudí do jej fungovania podporia účasť mladých na demokracii, súdržnosť a spoločenskú zodpovednosť.

Kľúčové slová: Riešenie konfliktov, účasť na demokracii, pravidlá spolužitia

Zhrnutie :

Pravidlá spolužitia pomáhajú regulovať riadne fungovanie skupiny a stanoviť obmedzenia, s cieľom vyhnúť sa konfliktnému alebo rušivému správaniu.

Keď sú mladí ľudia zapojení do vypracovania pravidiel, ktoré ovplyvňujú skupinu a teda aj ich samých, keď si sami určujú obmedzenia a dôsledky, podporuje to v nich priamu účasť na prevencii konfliktov, ako aj na zodpovednosť a angažovanosť v skupine.

Modul	Veľkosť skupiny	Vek	Trvanie
• Prevencia	• malá • stredná	• 16 - 19	• 1 hodina

Ciele

- Podporovať mladých ľudí, aby sa priamo podieľali na vytváraní pravidiel a dohôd o spolužití.
- Podnecovať mladých ľudí k rozvoju demokratických a participatívnych stratégií, ktoré sa sústreďujú na spolužitie a riešenie konfliktov a na vypracovanie pravidiel a dôsledkov plynúcich z nedodržania pravidiel.
- Podporiť identifikáciu mladých ľudí s pravidlami spolužitia, a tak podporiť aj ich angažovanosť a zodpovednosť.

Popis

Krok 1: Začnite brainstormingom na tému pravidiel:

Čo sú to pravidlá? Na čo sú určené?, Môžu iba verejné orgány stanoviť pravidlá?, Musia verejné orgány dodržiavať pravidlá, ktoré stanovili?, Môžu tí, ktorí nemajú právomoc, stanoviť pravidlá? Čo treba urobiť na vytvorenie pravidiel?, V akých oblastiach sa vytvárajú pravidlá (škola, rodina atď.)? Aké pravidlá sa vám páčia najmenej?

Zamyslite sa nad vašou školou a všetkými ľuďmi, ktorí v nej fungujú (napr. žiakmi, učiteľmi, administratívnymi a odbornými pracovníkmi, rodinami atď.).

Krok 2:

Spravte prezentáciu právneho alebo regulačného rámca (článku / stanovy), ktorý upravuje práva a povinnosti v príslušnej oblasti (napr. školský zákon alebo školský poriadok). Zvýraznite aspekty súvisiace so spolumi a požiadajte účastníkov, aby uviedli príklady situácií, o ktorých vedia, kde sa tieto pravidlá dodržia; a príklady situácií, kde sa nedodržia a aké pokuty / tresty za porušenie boli uložené. Spýtajte sa účastníkov, či si myslia, že týmito pravidlami chýbajú nejaké aspekty (ak áno, poznamenajte si ich na tabuľu). Pokúste sa spomenúť situácie, ktoré ovplyvnili alebo môžu ovplyvniť skupinu (napr. štrajky alebo študentské demonštrácie) a ich korešpondujúci regulačný rámec.

Zdôraznite, že tieto pravidlá sú všeobecné pre všetky školy / triedy alebo osoby v rovnakej oblasti (napr. právo na vzdelanie alebo pravidlá spoluzitia v škole) a ako skupina je potrebné si ich uvedomiť, ale je tiež dôležité si dohodnúť pravidlá skupiny, ktoré dodržia všeobecné normy a zároveň zodpovedajú vlastným očakávaniam skupiny.

Môže vzniknúť potreba hovoriť o mechanizmoch a nástrojoch, ktoré sú nevyhnutné na zmenu pravidiel, o nich budeme diskutovať v ďalšej pracovnej skupine (napr. aké mechanizmy účasti mladí ľudia majú, ak nesúhlasia s niektorými pravidlami).

Krok 3:

Motivujte skupinu k vypracovaniu vlastných pravidiel spoluzitia v súlade s normami, ktoré už boli stanovené v predchádzajúcom kroku. Vytvorte podskupiny (max. 6 až 7 osôb) a požiadajte ich o vytvorenie zoznamu bežných konfliktných situácií (napr. pohrdanie, vyrušovanie atď.). V jednom stĺpci nech uvedú pravidlá spolunažívania a v druhom nápravné opatrenia pre tých, ktorí ich nerešpektujú. Aby ste zabezpečili účasť každého člena skupiny, požiadajte ich, aby každý účastník vo svojej podskupine uviedol aspoň jedno pravidlo a ostatní mu majú pomôcť s navrhnutím nápravného opatrenia.

Uvedte názornú ukážku na tabuli:

PRAVIDLÁ SPOLUŽITIA

*"Neničte zariadenie"
"Neskáčte do reči"*

ak niečo pokazia
keď niekto prerušuje toho, kto
rozpráva

NÁPRAVNÉ OPATRENIA

*"Musia pomôcť údržbárovi"
"Pripraviť si tému na 5 minút na
nasledujúcu hodinu."*

Ako si stanoviť pravidlá:

- Pravidlá by mali brať do úvahy vzťahy a práva všetkých osôb, ktoré sa zúčastňujú života v škole alebo v skupine.
- S pravidlami musia súhlasiť všetci, preto je potrebné zapojiť každého člena.

Krok 4: Zvolajte spoločné stretnutie, na ktorom vytvoríte konečný zoznam na základe konsenzu. Prejavte skupine uznanie za účasť a diskutujte o ťažkostiach, ktoré sa vyskytli počas aktivity. Dohodnuté pravidlá by mali byť uvedené v zozname, ktorý je viditeľný a prístupný celej skupine (napr. na nástenke, na blogu alebo na sociálnej sieti skupiny atď.) a mali by byť podpísané všetkými členmi skupiny, aby sa upevnil ich záväzok voči pravidlami.

Potrebné materiály

Tabuľa, papier, pero, nástenka, fixky.

Metodika

Diskusia v skupine

Tipy pre lektora

- Usmernite skupinu pri určovaní a vypracovávaní pravidiel a zabezpečte, aby všetci účastníci mali možnosť vyjadriť sa a hlasovať, pokiaľ ide o stanovenie pravidiel.
- V prípade konfliktu medzi navrhovanými pravidlami a pravidlami školy motivujte skupinu, aby sa na ďalšom stretnutí zaoberala existujúcimi mechanizmami a nástrojmi na zmenu príslušných pravidiel

Zdroje / Literatúra

Storni C., Carpentieri Y., Alonso E. (n.a.). Normas de Convivencia en el aula. *Ministerio de Educación y Deportes de la Nación: Argentina.*

CC - Nekomerčné použitie podobného
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/>

Pravidlá spolužitia. Obnovené Friday July 10, 2026 od <https://toolbox.ycare.eu/courses/YCARE497/>

<https://www.ycare.eu>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Tento projekt bol financovaný s podporou Európskej Komisie. Táto publikácia reprezentuje výlučne názor autorov a Komisia a ani národná agentúra nezodpovedajú za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii.